

Oponentský posudek rigorózní práce

Mgr. Aleš Jirásek

Mezinárodní obchod s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin

Předložená práce je věnována velmi specifickému a velmi úzkému tématu právní regulace mezinárodního obchodu s ohroženými druhy živočichů a rostlin. Zpracování takto zvoleného tématu pro účely rigorózní práce považuji za poměrně obtížné, neboť relevantní právní úprava, byť vzhledem ke své kazuičnosti poměrně rozsáhlá, nenabízí ke zkoumání mnoho právních institutů. Účelem rigorózní práce není pouze prokázat autorovu znalost dané problematiky, ale přinejmenším rovněž schopnost jejího kritického hodnocení a především prezentovat vlastní autorovi myšlenky. V daném případě se tento cíl podařilo naplnit jen do jisté míry.

Posuzovaná práce je zpracována v rozsahu cca 90 stran samotného textu doplněného rozsáhlým okruhem příloh. Vedle nezbytných příloh (seznam literatury) autor zařadil téměř tři desítky příloh textové a obrazové povahy, které vcelku funkčně doplňují a ilustrují výklad příslušné problematiky. V práci však postrádám, byť se nejedná o povinnou součást práce, cizojazyčné shrnutí, které by mělo být standardní součástí tohoto druhu odborných prací. Obzvláště jedná-li se částečně o komparativní práci věnovanou mezinárodnímu a komunitárnímu právu.

Obsah práce autor rozdělil do čtyř základních oblastí. Postupně představuje právní úpravu mezinárodního obchodu na mezinárodní, komunitární a vnitrostátní úrovni. V posledně uvedeném případě představuje pro srovnání vedle právní úpravy v ČR rovněž právní úpravu španělskou. Zvolená systematika práce vycházející z jednotlivých úrovní právní úpravy je tradiční a nelze proti ní nic zásadního namítat. Autor v první řadě systematicky představuje právní režim vycházející z úmluvy CITES. Na úrovni mezinárodního práva je jeho výklad převážně popisný, což je ovšem v případě úvodní kapitoly do jisté míry pochopitelné. Za lépe zpracované pak považuji následující kapitoly, které vedle výkladu jednotlivých oblastí právní úpravy obsahují rovněž srovnání jednotlivých institutů. Autor postupně konfrontuje mezinárodní úpravu s úpravou komunitární a posléze vnitrostátní s oběma dříve uvedenými. Tento postup pak již lépe odpovídá podstatě rigorózní práce. Na druhé straně autor v řadě případů určité aplikační či interpretační problémy spjaté s platnou právní úpravou pouze konstatuje či naznačuje, aniž by se pokusil o jejich podrobnější rozbor a zaujetí vlastního stanoviska.

Z obsahového hlediska uplatňuji tyto zásadnější připomínky:

V úvodu práce postrádám zařazení systému regulace mezinárodního obchodu do širšího rámce ochrany biodiverzity. Bezpochyby se jedná o klíčový, nikoliv však jediný nástroj ochrany. Na druhé straně se autor věnuje mnohem obecnější otázce, kterou je postavení práva životního prostředí v rámci jednotlivých úrovní právní úpravy.

Na str. 85 autor na základě rozhodnutí NSS dochází k závěru, že k posouzení označeného exempláře je nezbytný znalecký posudek. Tento závěr považuji za nepřipustné zobecnění, neboť v případě řešeném NSS, soud především reagoval na skutečnost, že správný orgán vycházel z tvrzení *neidentifikovaných* pracovníků inspekce a jimi tvrzenou skutečnost

tak není možné považovat za prokázanou. Proto bylo nezbytné provést v *daném případě* důkaz znaleckým posudkem.

Výklad právní úpravy ve Španělsku autor využil především ke srovnání jednotlivých institutů s jejich právní úpravou v ČR a z tohoto srovnání vyplývajícími úvahám *de lege ferenda*. Jedním z těchto případů je i srovnání možností převedení zabavených exemplářů na jiné subjekty (str. 109). Autor dochází k závěru, že současné české řešení založené na uplatňování zákona č. 219/2000 Sb., není vyhovující s ohledem na zvláštní nároky živých exemplářů. Ovšem v rámci výkladu v bodu 3.6.1 tyto nedostatky nijak blíže nespecifikuje a omezuje se pouze na konstatování současného právního stavu.

Z formálního hlediska nemám k práci zásadnější připomínky. Pouze bych upozornil na občasný výskyt zbytečných drobných překlepů a nepřesností, které svědčí o poněkud nedbalé konečné redakci práce (např. na str. 108 „všech svých 25 členských států [ES]).

I přes výše uvedené výhrady považuji práci Mgr. Aleše Jiráka za vyhovující požadavkům kladeným na rigorózní práce a **doporučuji ji** k ústní obhajobě. V jejím rámci by se autor měl vyjádřit k uvedeným výhradám a odpovědět na následující otázky.

1. Jak posuzovat neoprávněné nakládání s živočichem, popřípadě s rostlinou druhu spadajícího do kategorie jedinec ohroženého druhu a současně exemplář druhu přímo ohroženého vyhubením [např. rys ostrovid (*Lynx lynx*)]?
2. Jaké právní, případně věcné problémy brání v širším rozsahu vracet zadržené exempláře do země původu?

V Praze dne 6. května 2009

JUDr. Michal Sobotka, Ph.D.
oponent rigorózní práce